

DTP

T.B.M.M.
DEMOKRATİK TOPLUM PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 20

Tarih: 04-10-2007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2 / 25
883.2405

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine seçilecek Türkiye Yargıcı ile ilgili kanun teklifimiz gerekçesiyle birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.04.10.2007

Hasip KAPLAN
Şırnak Milletvekili
DTP Milletvekili

Ek.Kanun Teklifi ve gerekçesi

Özdemir
Özdemir ÜÇER
DTP Van Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	- DİSTPA - AB Uyum
Esas Komisyon	- Adalet
Tarih:	25.10.2007 2/25
Md.Y.	19 NİM
Başkan	2

GENEL GEREKÇE:

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avrupa Konseyinin en önemli “yargısal denetim” mekanizmasıdır. Türkiye 1987 yılında Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna bireysel başvuru hakkını kabul etmişti. 1990 yılında da Avrupa İnsan Hakları Divan’ının yargı yetkisini kabul etmiştir. 1998 yılında 11 nolu protokolle Komisyon ve Divan birleşerek tek mahkeme haline geldi ve “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi” adını aldı. Bu tarihten itibaren Türkiye tek yargıçla temsil edilmeye başladı.

Türkiye Avrupa Mahkemesi kuruluş sürecine katılan ve yargıç vermesine rağmen uzun yıllar yargı yetkisini kabul etmemiştir.

Bireysel başvuru hakkının kabulü sonrası Türkiye hakkında en çok dava açılan ülke durumuna gelmiştir. Özellikle AB aday üyelik sürecinde yapılan reformlarda AIHM kararlarının büyük etkisi olmuştur. Ayrıca AIHM kararları CMK ve İdari Yargılama Usulü Kanununda “yeniden yargılama” nedeni olmuştur.

Türkiye AIHM davaları nedeniyle en çok tazminat ödeyen ülkelerden birisi olması nedeniyle de yargıç seçimi çok önemlidir.

Bugüne kadar yargıç seçiminde dışişleri bakanlığı üç yargıç adayını Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisine sunuyordu. Herhangi bir ilan yapılmadan, aday olma fırsatı tanınmadan ve kamu oyuna da herhangi bir açıklama yapılmadan tek taraflı bir işlem ile öneriliyordu.

Bu durum şimdiki yargıç sayın Rıza TÜRME’N’in 14 nolu protokol imzalanmadığı için görev süresinin dolması nedeniyle, Dışişleri bakanlığımız yeni üç isim önermiştir. Bu yöntemin sağlıklı olmadığını belirten 27.08.2007 soru önergemizle Dışişleri bakanlığına yöneltmiştik. Ne yazık ki dikkate alınmadığı için bakanlığın önerdiği üç yargıç adayı da red edilmiştir. Bir yandan yargıç adaylarının mağduriyetine neden olan diğer yandan ülke imajını olumsuz etkileyen bu durum nedeniyle kanun teklifi hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE :1-Yargıç seçiminde bu madde ile tek yanlı iktidar tasarruflarını önlemek,liyakat,bilgi,tecrübe ve kurumlar arası eşitlik sağlamayı amaçlamıştır.

MADDE :2- Yürürlük maddesidir.

MADDE :3-Yürütme maddesidir

**AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİNE YARGIÇ ÜYE SEÇİLMESİ
HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE : 1-Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine aşağıda ki esaslara göre üye seçimi önerilir,

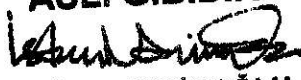
Dışişleri Bakanlığının Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisine sunacağı üç yargıç adayının biri Türkiye Barolar Birliği, biri üst yargı kurumları ve diğeri Hukuk Fakülteleri öğretim üyeleri arasından seçilir. Dışişleri Bakanlığınca bir ay içerisinde bu kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmeliği çıkarır.

Önerilecek yargıçların Konsey resmi dillerinden birini bilmesi,kendi alanında en az on beş yıl çalışmış olması, kırk yaşını doldurmuş olması gerekmektedir.

GEÇİCİ MADDE : 1-Bu Kanun hükümleri 2007 yılında yeni seçilecek yargıç adaylarına da uygulanır.

MADDE : 2 Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer

MADDE : 3 Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Dr. İrfan NEZİROĞLU
Kanunlar ve Kararlar Müdürü